

Pjetër Logoreci - 98 vjetori i vdekjes së Imzot Nikollë Kaçorrit

Contributed by jozef martini
Sunday, 31 May 2015

98 vjetori i vdekjes së Imzot Nikollë Kaçorrit

Pjetër Logoreci

Përkujtim

Në 98 vjetorin e vdekjes së Imzot Nikollë Kacorrit

Pjeter Logoreci

Në rastin e 98 vjetorit të vdekjes së kolosit atdhetar Imzot Nikollë Kacorrit, arkitektit të pavarsisë së Shqipërisë dhe të krijimit të shtetit shqiptar, dëshëroj me këtë shkrim ti bëj atij një homazh, për kontributet e tij të pamohueshme që ka dhënë për të mirën e kombit shqiptar. Ndër shkrimet e tjera që kam bërë për Imzot Kacorrin, kam sjellë dokumenta dhe informacione të panjohura mbi ngjarjet e komplotet e autoriteteve turke për arrestimin e tij, pasi i shqetësonte aktiviteti i tij atdhetar në favor të organizimit të popullit në kryengritje për liri e pavarësi.

Në këtë shkrim, në kujtim të Imzot Kacorrit, dëshëroj të sjell disa dokumenta të panjohur, të cilët janë pjesë e dosjes PAVARSIA që gjindet në arkivën shtetërore të Vjenës. Informacione dhe telegrame të konsullatave austriake të Durrësit, Vlorës e Shkodres që lidhen me situatën politike para dhe pas shpalljes së pavarsisë. Dokumenta mbi krijimin e senatit të parë shqiptar, listat emrore të senatorve si dhe një përshkrim të shkurtër biografik për cdo njërin prej tyre. Eshhtë për tu shënuar fakti që kjo dosje është parë me dhjetra herë nga studiues apo historian të ndryshëm shqiptar nga të gjitha trevat tona, por dokumentat ku shkruhej për Imzot Kacorrin kanë qënë „jashtë interesit“ të tyre (e për rrjedhojë të pabotuara), sikurse kanë qënë „jashtë interesit“ për 94 vjet edhe varri dhe eshtrat e tij. Sic duket, kjo nga një ndikim i fortë komunist dhe antikristian i diktaturës, pasi Imzot Kacorri shihej si prift katolik dhe ishte i padëshërueshëm për regjimin e Tiranës. Sipas përjetimeve që pata personalisht më pas, në ditët e pluralizmit (gabimisht besova se erdh demokracia), sjellja ndaj këtij kolosi të lirisë dhe shqiptarisë ishte e njëjtë. Interesimi nga shteti postkomunist për këtë figurë vazhdonte të ishte i pakët. Qëndrimi i qeverisë dhe diplomacisë shqiptare në rastin e sjelljes së eshtrave, ishte i turpshëm dhe mospërfillës. Më parë nuk kisha dashur ta besoj, por shpesh më sillej në kokë pyetja...: ...përse në monumentin e pavarsisë në Vlorë nuk ishte Imzot Kacorri, por edhe Luigj Gurakuqi, që të dy përfaqësues të bashkësisë katolike??? Dhe nje përgjigje e mora ditën e riatdhesimit të eshtrave të Imzot Kacorrit në Shqipëri, ku pervec popullit të thjeshtë pa dallim feje apo ideje, në Rinas nuk priste asnjë autoritet nga politika apo administrata e shtetit, megjithëse i kisha informuar.

Shumë personalitete të hueja dhe shqiptare janë shprehur për ndihmesën, kulturën, karakterin dhe atdhetarizmin e Imzot Kacorrit. Ndër përsonat që pat kontakte të shumta e që e njohu nga afër atë, ishte dhe Mustafa Merlika Kruja. Në numrin 9 të revistës Hylli i Dritës të vjetit 1938, në shkrimin: ... “Shqiptari” i 1912-tës. Shqiptarizma në qarkun e Durrësit”.. -, autori Shpend Bardhi (pseudonim i Mustafa Merlika Krujës) mbasi përshkruen realitetin e situatës të ndezur në Durrës, i dedikon Imzot Nikollë Kacorrit këto fjalë:....Mu në ballë të shqiptarve të Durrësit, zjarrm e flakë për idealin kombëtar, shohim Dom Nikollë Kacorrin. Përfaqësonte atje (në Durrës) kryepeshkopin e kryedioqezit të Durrësit, qi e kishte qëndren e vet në Delblinishtin e Kurbinit. D. Nikolli ishte prej origjine malsorë; prej Lurës pitoreske atje nalt ndërmjet Matës, Dibrës e Mirditës. Kishte lemë në një familje muslimane, mandej rritun e mësuem në seminarin e Shkodres. Shkonte e i shihte shpesh të vetët, e i donte shumë. Edhe ata e dojshin. Vllazni e dame ndër muslimane e katolike s’asht e vetmja në Lure ajo e Kacorve. E ky ndryshim feje s’e cenon aspak dashunin ndërmjet fiseve të një vllaznije. Këtë dashuni ndërmjet muslimanve e të krishtenve, D. Nikolli, prej familjes e kishte shtrime për vehte në të gjithë popullin shqiptar. E adhuronte kombin e vet, e i donte të gjithë shqiptarët, të njohun e të panjohun. Gjithashtu s’kishte njeri qi t’a kishte njohun e mos t’a donte D. Nikollë Kacorrin, natyrisht vec anmiqve të shqiptarizms. Qela e tij në Durrës ishte një klub, qendra e atyne pak shqiptarve qi numroheshin n’atë qytet dhe vend vizitash, për të gjithë tjerët qi u takonte m’u pershkue andej, ishte një votër kombëtare rreth së cilës cdo

zemër shqiptari mbushej me afsh atdhetarie e mund të shfrente lirisht.

Kurse në numrin 11 të po kësaj reviste të njohur, të nëntorit 1938-të, në faqen 610, autori i këtij shkrimi Shpend Bardha i cuditur dhe i indinjuar njëkohësisht vijon:

N' u zgjata pak vecant përmbi këtë idealist të madh, e bana vec pse deri sod s' më ka ramë me këndue kund nonji rresht qi t' a permendë sado për zgrip emnin e tij, me gjithë qi ka qenë, përkrah Ismail Kemal Vlorës, edhe ndënkryetar i denjë i së parës qeverri shqiptare, i zgjedhun prej një atij Kuvendi Kombtar qi shpalli pavarsinë e Atdheut e qi mund të krahasohet, për randsin e tij historike, vetëm me Kuvendin e Lezhës të kryesuem prej Fatosit të Kombit këtu e gati nja pesë shekuj përpara.....

Duke parë rolin që luajti Imzot Kacorri në organizimin e lëvizjeve të armatosura në malsitë e Krujës e Kurbinit, që detyruan Stambollin të pranojë realitetin e ri shqiptar, mund të thuhet me siguri, që kontributi i Ismail Qemalit në diplomaci dhe i Imzot Kacorrit në organizimin e kryengritjeve antiosmane, sollën pavarsinë e Shqipërisë, të shumëpritur në shekuj. Mbasi njihte mirë punën e Imzot Kacorrit për pavarsimin e vendit, përfaqësuesi i Gjirokastrës në asamblenë kombëtare, Veli Efendia, e propozoj atë të jetë zëvendësi dhe krahu i djathtë i Kryeministrit të parë shqiptar Ismail Qemalit.

Ditët e sotme nga shteti po bëhen përpjekje, shumë të debatuara nga masat e gjëra të popullit, familjarët, shtypi dhe historianët, për rivarrosjen e eshrave të Isa Boletinit pranë Ismail Qemalit në Vlorë, por nuk kam dëgjuar (ndoshta është përsëri jashtë interesit të shtetit) të njëjtën gjë për heronjtë e kombit Imzot Nikollë Kacorrin e Luigj Gurakuqin. Uroj dhe shpresoj që vendi ku gjindet varri i Imzot Kacorrit në Durrës, të jetë po ashtu (si në Vlorë) një vend pelegrinazhesh për të gjithë rininë dhe çdo shqiptar patriot, në shenjë respekti dhe falenderimi për sakrificën e vetmohimin e tij, për një Shqipëri të pavarur, të lirë nga errësira qindra vjecare e pushtimit, Shqipërinë që gëzojmë ne sot. Shpresoj që shteti e politika, do të kujtohen që të bëjnë një ndalesë në Durrës, për të vendosur një kurorë nderimi mbi varrin e atdhetarit Nikollë Kacorri! Po ashtu uroj dhe shpresoj që do të rindërtohet nga shteti, shtëpia e shëmbur e liberatorit Luigj Gurakuqi në Shkodër, që shteti të marrë në mbrojtje edhe reliket e tija (teshat e gjakosura e të shpuara nga plumbat) që po shkatërrohen të mbyllura në terrin, pluhurin dhe mykun e muzeut të Shkodrës.

Bashkangjitur me këtë shkrim, për herë të parë po botoj nje fotografi të arkitektit të pavarsisë Imzot Nikollë Kacorrit, i cili është fotografuar nga miqtë e tij, pjestarët e familjes Marubi, fotografi që sot është pjesë e fototekës Marubi në Shkoder. (Wien, me 22.5.2015)

Foto 1: Lista e delegatëve të asamblesë kombëtare të mbledhur për të shpallur pavarsinë, 28 nëndor 1912, në telegramin që konsulli Lejhanec i ka dërguar Vjenës zyrtare.

Foto 2: Veli Efendia përfaqësues i Gjirokastrës propozon Imzot Nikollë Kacorrin për nënkryetar të qeverisë së parë dhe krahu të djathtë të Ismail Qemalit në informacionin e konsullatës austriake.

Foto 3: Telegrami që konsullata austriake në Vlorë i dërgon ministrisë së jashtme të Austrisë për ta njoftuar për formimin e qeverisë së parë shqiptare.

Foto 4: Telegram i konsullit austriak që raporton krijimin e senatit të parë shqiptar.

Foto 5: Bashkangjitur telegramit: Emrat e përfaqësuesve nga krahinat e ndryshme të angazhuar në detyra të rëndësishme si dhe ruajtja e raporteve fetare me të zgjedhurit

